

Nr 173.

Godkänd av första kammaren den 2 maj 1918.
Godkänd av andra kammaren den 2 maj 1918.

*Riksdagens skrivelse till Konungen i anledning av Kungl.
Maj:ts proposition angående kolonisation å vissa krono-
parker i Västerbottens och Norrbottens län.*

(Jordbruksutskottets utlåtande nr 57.)

Till Konungen.

I en till riksdagen den 19 mars 1918 avlåten proposition nr 198 har Eders Kungl. Maj:t, under åberopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att *dels* medgiva, att upplåtelser av kolonat å Rönnlidens, Luspbergets och Metsekens Kronoparker i Västerbottens län samt Djupsjö kronopark i Norrbottens län må ske i huvudsaklig överensstämmelse med norrlandska kolonisationskommitténs förslag med av departementschefen i statsrådsprotokollet tillstyrkta jämkningar;

dels ock för anordnande av dessa kolonat anvisa såsom förslagsanslag ej mindre å tilläggsstat för innevarande år kronor 150,000
än även å extra stat för år 1919 » 225,000.

Att nuvarande form för upplåtelse av odlingslägenheter å kronoparker i de nordliga länen i flera hänseenden lämnar mycket övrigt att önska, torde få anses vara tämligen allmänt erkänt. På en dylik åskåd-

Bihang till riksdagens protokoll 1918. 14 saml. 61 häft. (Nr 173—180.) 1

ning hava och såväl år 1914 i ämnet väckta motioner som riksdagens i anledning av desamma till Kungl. Maj:t avlätna, i propositionen angivna skrivelse vilat. Att den med anledning härav år 1916 tillsatta kolonisationskommittén, innan dess uppdrag blivit slutfört och i överensstämmelse med vad föredragande departementschefen vid kommitténs tillsättande uttalade, nu framlagt ett förslag till en partiell lösning av det synnerligen omfattande och betydelsefulla spørsmålet om en mera rationell kolonisation å statens odlingsmarker i Norrland eller, som kommittén själv benämner sitt förslag, till en försökskolonisation, synes riksdagen mycket beaktansvärt.

Såväl kommittén som departementschefen framhåller, att de grunder, på vilka föreliggande förslag vilar, icke äro att anse som definitiva utan närmast hava karaktären av försök, och tilläventyrs kunna komma att i ett slutligt förslag i större eller mindre grad undergå förändring. Riksdagen, som fördenskull saknar anledning att närmare uttala sig om de särskilda bestämmelser, som för nu ifrågasatta försök föreslagits, finner dock de nya synpunkter, som av kommittén upptagits och som i det allra väsentligaste vunnit Kungl. Maj:ts gillande, värda synnerligt beaktande och väl ägnade att provas samt av beskaffenhet att böra leda till ett långt bättre resultat än nu gällande tillvägagångssätt.

Den av Kungl. Maj:t vidtagna förändringen i kommitténs förslag, varigenom de s. k. frihetsåren ökats från tre till fem, synes riksdagen välbetänkt.

Jämväl finner riksdagen lämpligt, att ledningen av det nu ifrågasatta kolonisationsförsöket anförtros åt en särskild av Kungl. Maj:t förordnad nämnd ävensom att åt Kungl. Maj:t överlåtes att avgöra vissa med upplåtelse sammanhängande detaljspörsmål. Det synes riksdagen, som borde härigenom fördelar kunna vinnas ej minst för blivande kolonister, fördelar vilka ofta icke kunde uppnås, därest alla dylika smärre detaljbestämmelser skulle i förväg fastslås utan möjlighet till mindre jämkningar, som kunna tänkas betingade av särskilda växlande omständigheter. I detta sammanhang vill dock riksdagen ifrågasätta, huruvida icke det av kommittén gjorda förslaget, att chefen för domänstyrelsen alltid skall vara kolonisationsnämndens ordförande, kunde så ändras att, därest tilläventyrs en souschef i samma styrelse bleve tillsatt under den tid, som nämnden nu är avsedd att fungera, denne skulle kunna, om så finnes lämpligt, förordnas till nämndens ordförande.

Då förevarande försök avser upplåtelse av allenast omkring ett hundratal lägenheter och det väl kan tänkas, att ansökningar till erhållande av dessa bliva så många, att antalet icke förslår för tillgodo-

seende av alla sökande, vill det synas riksdagen, som om det vore önskvärt, att försöket icke behövde stanna vid nämnda antal utan att det samma, utan förändring av dess försökskaraktär, utvidgades till ett antal ytterligare lägenheter. Detta synes riksdagen lämpligen kunna ske i sammanhang med de undersökningar, som även under innevarande år komma att äga rum genom kommitténs försorg å kronoparker i de nordligaste länen.

Riksdagen har sålunda med bifall till förevarande proposition

dels medgivit, att upplåtelser av kolonat å Rönnlidens, Luspbergets och Metsekens kronoparker i Västerbottens län samt Djupsjö kronopark i Norrbottens län må ske i huvudsaklig överensstämmelse med norrländska kolonisationskommitténs förslag med av departementschefen i statsrådsprotokollet tillstyrkta jämkningar;

dels ock för anordnande av dessa kolonat anvisat såsom förslagsanslag ej mindre å tilläggsstat för innevarande år 150,000 kronor än även å extra stat för år 1919 225,000 kronor.

Stockholm den 2 maj 1918.

Med undersåtlig vördnad.